

המלוה עובר באיסור על כל מין ומין.

אמר רבא: למה לי דכתב רחמנא, מדוע צריכה היתה התורה לייחד שלשה לאווין נפרדים על ענין אחד, ואלו הן:

לאו ברבית אל תקח מאתו נשך [ויקרא כה פסוק לו],

לאו בגזל לא תגזול [ויקרא יט פסוק יג],

לאו באונאה לא תונו איש את עמיתו [ויקרא כה]

הלא הכלל העולה מכל האיסורים האלו הוא, כי נאסר לאדם לחסר את ממון חברו בכל אופן שהוא! ואם כן יכלה התורה לכתוב רק אחד מהם והשאר יהיו למדים ממנו "במה הצד" ומדוע נצרך לאו מיוחד על כל אחד ואחד? (6)

ומתוך: **צריכי**, באמת חלוק כל אחד מחבירו באופן שלא יתכן שנלמד זה מזה.

דאי כתב רחמנא לאו ברבית, לא הייתי לומד מזה לאסור בכל מקום שיש בו חסרון ממון [כגון גזל], **משום** שהייתי אומר **דחידוש מיוחד הוא** בפרשת ריבית. והראיה לכך היא, **דאפילו בלוה**, שהוא לא מחסר

הצדדים, ובאופן זה: **את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית**. — **בנשך ובמרבית לא תתן אכלך**. והרי זה כאילו כתוב במפורש נשך ומרבית גם כלפי את כספך לא תתן לו [הלוואת כסף], וגם כלפי לא תתן אכלך [הלוואת פירות].

ומקשינן: **והא לשון התנא** בברייתא שלעיל הוא כך: **"נאמר נשך בלוה ונאמר נשך במלוה"** קאמר, מבואר כי הלימוד הוא מגזירה שוה!

ומתצינן: **הכי קאמר**, כוונת התנא היא לומר, **אילו לא נאמר קרא**, וכפי שדרשה רבינא לעיל, אזי הייתי אומר **גזירה שוה** מלווה למלוה.

אבל **עבשיו**, שנאמר **קרא** של "בנשך ובמרבית לא תתן אכלך", כפי שדרש רבינא, **גזירה שוה לא צריך**.

ומקשינן: **אלא גזירה שוה**, למה לי?

ומתצינן: נצרכה הגזירה שוה לענין התוספת של **"נשך כל דבר אשר ישך"**, הנכתב יחד עם איסורי הלוה, שריבינו מזה לעיל, שכל מין ומין הוא בכלל איסור ריבית, ומדלא נכתב ריבוי זה במלוה אלא בלוה, משום כך נצרכה הגזירה שוה ללמד, שגם

ההתחייבות של הריבית, כפי שקצצו ביניהם. רק שאסרה התורה על המלוה לממש את חוב הריבית ולגבות אותו, [וכמו כן אסרה את גוף הקציצה]. אך אם גבה את הריבית באיסור, אין הריבית "גזל" בידו, רק מחוייב בחוב חדש להחזיר כפי שיבואר לקמן. ואילו כאן משמע שכל ריבית ניתן ללמוד מגזל? ועיין מחנה אפרים דיני ריבית סימן א' שבאמת נקט כי

ושטרות דנו הפוסקים, ראה בסמ"ע יו"ד סימן קסא סעיף א'.

6. א. ומבואר משאלת רבא — כי ניתן ללמוד איסור ריבית מגזל, ובפשטות ניתן להקשות מזה, על שיטת הריטב"א הידועה.

שיטת הריטב"א לקמן סה. ובקידושין דף ו. היא; כי כל "ריבית קצוצה" מן התורה חלה